

## **БІОЛОГІЧНІ, МЕДИЧНІ ТА НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ**

*Лиса О.М., Строкань В.І., Дутка Л.С.  
Чернівецький медичний фаховий коледж*

*“Наука будується з фактів, як будинок з цеглин,  
але нагромадження фактів не є наука, як купа  
цеглин не є будинком”  
Жуль Анрі Пуанкаре.*

Сьогодні не знайдеться жодної людини яка б не розуміла ролі й місця освіти. Освіта складає основу розвитку людства, від її якості і стану залежить соціально-економічний прогрес, природничо-наукова картина світу, роль і місце людини в природі. Сучасний світ перебуває в стані пандемії. Завдяки тому, що людський розум сягає все нових і нових вершин. Наука семимильними кроками прямою вперед і вперед. Вчені день і ніч працюють, щоб врятувати людство від глобальної катастрофи хвороб.

Концепція сучасної освіти побудована таким чином, щоб створити оптимальні умови для реалізації науково-педагогічних аспектів здоров'я. З процесу навчання відомо, що якість підготовки будь-якого фахівця (медика) в сучасних умовах визначається не тільки рівнем його знань, але й професійними вміннями, що дозволяють йому творчо вирішувати виникаючі проблеми, активно взаємодіяти з людьми на основі становлення суб'єктивних відносин.

Одним із перспективних напрямків розвитку і вдосконалення фактору науково-педагогічних аспектів здоров'я людини – підвищення якості їх визначальними рисами є: взаєморозуміння, з високим розвитком мислення, розвинутими навичками, самоконтролю в навчальній діяльності, високою працездатність, неординарністю, швидкістю реакції, вміння піддавати сумніву і науковому осмисленню в певні явища, стереотипи, догми. Науково-педагогічні аспекти здоров'я людини включають творчу ланку, інтерес до поглиблення знань, самостійності розширення світогляду, формування наполегливості у досягненні поставленої мети.

В основі біологічних медичних та науково-педагогічних аспектів здоров'я людини має бути модель. А саме:

- інтелектуальні здібності;
- світоглядні цінності;
- творчий потенціал;
- психофізіологічні властивості.

Сучасні біологічні досягнення спрямовані на з'ясування життєво важливих питань молекулярної організації геному, на вивчення регулярних функцій організму, здорового і раціонального способу життя. Безумовно, майбутнє відкриття завжди ґрунтується на досягнутому. Нині вивчено природу багатьох біомолекул,

послідовність нуклеотидів у ДНК всіх хромосом людини і мітохондрії, механізм передачі генетичної інформації ДНК→білок→ознака. Інформація про ті чи інші біологічні відкриття дає змогу з'ясувати причини, механізми розвитку спадкової та інфекційної патології, а також запобігти їх прояву.

Інновація – нововведення, впровадження нових ідей. Інновація в медицині – це методи і засоби що завжди супроводжують етапи реалізації нововведення.

Вивчаючи, новітні технології інновацій таких фундаментальних медичних дисциплін як медична біологія та медична генетика відповідає на запитання: – “як і чому саме так”?!

Тому що, біологія вивчає життя у всіх його проявах на всіх рівнях організації живого. Дозволяє з'ясувати вплив умов навколишнього середовища на людину, визначати різні механізми порушення структури органів та їх функцій.

Актуальність:

- великий відсоток захворюваності через порушення обміну речовин;
- складна симптоматика лікування;
- збільшення ризику смертності через тяжкі ускладнення які супроводжують патологічні зміни при хворобах обміну речовин;
- шкідливий вплив зовнішнього середовища внаслідок виділення тератогенних речовин;
- значення води для клітини;
- значення вітамінів для живого організму.

Мотивацією вивчення та застосування інноваційних технологій є:

- збільшення поширеності хвороб з кожним роком;
- розробка нових методів профілактики для виявлення і попередження хвороб;
- застереження від шкідливих звичок.

Генна інженерія – найосновніший метод біотехнології – для діагностики спадкових хвороб на ранніх стадіях розвитку і розмежування їх від фенкопій – захворювання неспадкової природи з подібною клінічною картиною. Важливе практичне значення має створення нових вакцин та ліків проти різних хвороб.

Медична генетика – це наука яка вивчає не тільки теоретичні основи, а й прояви спадкової патології, та завдяки інноваційним методам формує і практичні навички обстеження хворих з погляду спадковості, значну увагу приділяє профілактиці спадкової патології, а також розглядає питання медико-генетичного консультування.

Біологічні аспекти тісно переплітаються з медичними дисциплінами такими як: біохімія, біофізика, біокібернетика, біоніка. Тому біологія і є основою медицини.

Завдяки інноваційних методів в медицині з часом вчені кращих лабораторії світу повністю вивчать природу генної структури живих організмів і зможуть взяти зі знань біології та генетики найцінніше та донести його людству для збереження здоров'я.

Будьте здорові!

## **ВПРОВАДЖЕННЯ ЗДОРОВ'ЯРОЗВИВАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС ПРИ ЗДІЙСНЕННІ СОЦІАЛЬНО- ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛЕМ БІОЛОГІЇ ТА ОСНОВ ЗДОРОВ'Я**

*Мишустіна В.С., Мехед О.Б.*

*Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т.Г.Шевченка*

Сучасне суспільство має чіткі вимоги до здоров'я молоді, що дозволяє вести мову про надзвичайну актуальність не лише здоров'язберігаючих, а й здоров'ярозвивальних технологій в освітньому процесі, враховуючи їх вплив на формування дбайливого ставлення до людського фізичного і психічного здоров'я, прищепленню найважливіших соціальних компетенцій, які у свою чергу надають підґрунтя для успішної адаптації молодих людей у суспільство. Питання здоров'я дітей завжди було дуже важливе, а зараз набрало ще більшої актуальності, а тому є всі причини стверджувати, що саме педагог має можливість забезпечити такі умови провадження освітнього процесу, які б перш за все сприяли розвитку здоров'я всіх учасників його учасників, а також не завдавали шкоди здоров'ю школярів.

Педагог, володіючи сучасними педагогічними технологіями, в ході провадження соціально-педагогічної діяльності, при постійній взаємодії не лише з учнями, а й з їхніми батьками, при безпосередньому консультуванні з медичним працівником та шкільним психологом, має можливості таким чином планувати й організувати власну діяльність з урахуванням пріоритетів збереження та зміцнення здоров'я всіх суб'єктів освітнього процесу [1]. Якщо ж мова йде про вчителя біології та основ здоров'я – забезпечення власне здоров'язбереження та розвитку здоров'я, а також навчання цьому здобувачів освіти є його першочерговим завданням. Таким чином, можна стверджувати, що саме здоров'ярозвивальні технології є стрижнем освітніх технологій, спрямованих на зміцнення та підтримання здоров'я учасників освітнього процесу, зокрема вони можуть впроваджуватись в ході діяльності вчителя біології та основ здоров'я, в тому числі соціально-педагогічної. До них належать: здоров'язберігаючі (включають щеплення, забезпечення адекватної віку та розвитку рухової активності, збалансоване харчування тощо); власне оздоровчі